

Sihirli Gökkuşığı Nehri

Mimi Werna

Edwin Irabor

Türkçe: Merâl Alisa

Türkçe

Yetişkin Okuyucular

3 Tartışma Seviyesi Çocuğunuz için uygun bir seviye seçin. Soru sorarken veya yorum yaparken, çocuğunuzun düşünmesi için ona zaman tanıyın. Çocuğunuz bocaladığında, cevap konusunda ona yardımcı olun ve doğru cevapları, çocuğunuzun cevabına küçük açılımlar getiren sorularla veya yorumlarla sürdürün.

Seviye 1 Basit ve doğrudan sorular sorun. Sayfada gördüklerinizi işaret edip sorun; örneğin, “Oyuncak nerede? Onlar ne yapıyorlar? Onun adı ne? Onun rengi ne? Orada kaç tane top var?” gibi.

Seviye 2 Hikâyenin bu noktasıyla ilgili genel veya açık sorular sorun; örneğin, “Burada neler olduğunu görüyorsun? Bu şeyler nedir?” gibi.

Seviye 3 Hikâyenin olay örgüsü hakkında sorular sorun; örneğin, “Şimdi ne oldu? Bundan sonra ne olacak? Buna benzer deneyimlerin oldu mu veya buna benzer şeyler gördün mü? Bu olduğunda o nasıl hissediyor?” gibi.

Matematik Temaları ve Kelimeleri Bu hikâyede şekiller ve betimlemeler var. Alıştırma sözcükleri: daire, yay, oval, çizgiler, kenarlar, düz, dikdörtgen, eğri, renk isimleri, gökkuşağı renkleri, çift, yüksek, çiftler hâlinde, ikiye bölünerek sayılar.

Okuyun, Konuşun ve Eğlenin! Burada sağlanan sorular ve yorumlar sadece bir başlangıçtır.

Birinci okumada, kırmızı renkteki soru ve yorumları okuyun.

İkinci okumada, mavi renkteki soru ve yorumları okuyun.

Üçüncü okumada, yeşil renkteki soru ve yorumları okuyun.

Daha sonra, çocuğunuzun ilgi alanlarını takip edin ve tartışmalarınızın eğlenceli yönlerine gitmesine izin verin.

Üç kardeş – Udoo, Erdoo ve Eryum – yağmurun müziğini dinlediler. Yağmurda dans etmek istediler. Gökyüzünde beliren gökkuşağına dokunmak istediler. Anneleri, “Hayır!” dedi.

Annelerinin fikrini değiştirmeyi umut ederek ağladılar. Ama işe yaramadı. Eryum, gökkuşağını ziyaret etmek için evden gizlice dışarı çıkmayı bile denedi.

1. Gökkuşağı, güneş ışığının gökyüzündeki yağmur damlalarının arasından geçip yansımasıyla oluşur. Gökkuşağının renkleri şunlardır: kırmızı, turuncu, sarı, yeşil, mavi, çivit mavisi diğer adıyla indigo ve menekşe. Bazı insanlar, gökkuşağının yedi renginin sırasını onlara hatırlatması için ‘KuTuSu YaMaÇ Mı?’ kısaltmasını kullanırlar.

2. Bazı insanlar çivit mavisi renginin bu listede olmaması gerektiğini iddia eder. Siz ne düşünüyorsunuz?

3. Gökkuşaklarının birçok farklı çeşidi vardır – çift gökkuşaklar, kar yağdığında oluşan farklı gökkuşaklar gibi. Bu alışılmadık gökkuşaklarından herhangi birini gördünüz mü hiç?

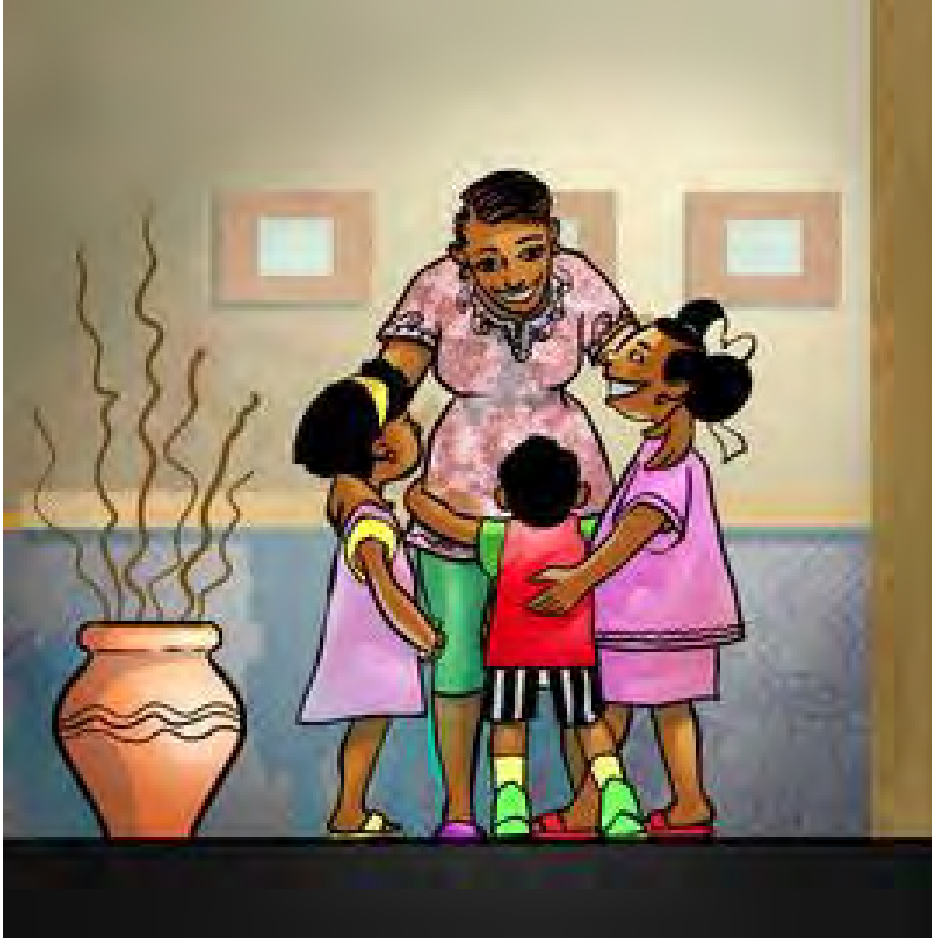
Annesi onu, gidemeden yakaladı. Annesi, Eryum ve kız kardeşleri de söylediklerini duysun diye sesini yükseltti.

“Üşütebilirsin,” dedi. “Biber çorbasını sevmiyorsun ama üşütürsen biraz yemen gerekebilir,” diye ekledi gülümseyerek.

1. Kısmi bir daireye ‘yay’ denir. Sizce resimdeki gökkuşağının renkleri de yay şeklinde mi?

2. Eryum, gökkuşağını görmek ve ona dokunmak için dışarı çıkmak istedi. Bir gökkuşağına dokundunuz mu? Sizce bu mümkün mü?

3. Bir yetişkin size yapmamanızı söylediği hâlde yapmak istediğiniz bir şeyi yine de yapmaya çalıştığınız oldu mu hiç?

Anneleri çocuklarının ondan bir hikâye dinlemek isteyeceklerini umarak, “Gökkuşığı iyileştirici gücü olan sihirli bir nehirdir. Ama gökyüzünde o kadar yüksektir ki ona ulaşamazsınız. Ve eğer üşütürseniz, gökkuşığı size yardım edemez.”

Çocuklar bunu düşündüler.

1. Anneleri onlara gökkuşağının sihirli iyileştirici gücü hakkında bir hikâye anlatacak. Okumaya devam etmeden önce, siz de gökkuşağı hakkında bir hikâye uydurun.

2. Bu resimdeki düz çizgiler, bu sayfa gibi dört kenarlı olan çok sayıdaki dikdörtgen şekilleri oluşturmuş. Etrafınızda kaç tane dikdörtgen görüyorsunuz?

3. Bazen çok sayıda düz çizgi görmek sıkıcıdır. Peki, ya siz, bu çizgileri ilginç mi yoksa sıkıcı mı buluyorsunuz? Resimdeki kıvrımlı vazo daha mı ilginç?

“Anne, lütfen bize gökkuşağı hikâyemizi anlat,” dedi Erdoo. “Evet, lütfen, anne, ben de dinlemek istiyorum,” diye ekledi Udoo. “Ben de!” diye yalvardı Eryum, üç küçük parmağını kaldırarak.

“Bir düşüneyim, hım,” dedi anneleri şakacı bir şekilde. “Pekâlâ, benim canlarım, toplanın bakalım. Masalcı anneniz işte burada!”

1. Size anlatmak için hikâyeler uyduran tanıdığınız biri var mı? Birisi size bir hikâye anlattığında hissettiğiniz duyguları betimleyerek açıklayın.

2. Bazen bir grup insan, sırayla, hikâyenin bazı bölümlerini uydurarak hepsi birlikte bir hikâye yaratırlar. Siz de bunu denediniz mi hiç?

3. Bu sayfadaki çocukların mutlu olduklarını nasıl anlayabilirsiniz? Yüzlerinde ve vücut duruşlarında bunu belli eden ne görüyorsunuz?

Erdoğru totem olarak kullandıkları karıştırmaya çubuğu olan Naha'ya doğru koştu. Ardından, küçük kız onu annesine uzattı. Eryum ise annesinin takması için başlığı aldı. O başlık annelerini karaktere büründürmekte asla başarısız olmazdı!

Hepsi sessizce oturup defalarca dinledikleri o hikâyeyi tekrar dinlediler. Udoo düdüğü çaldı ve annesine başlamasını söyledi. Ve hikâye başladı.

1. Sizin de hikâye anlatmak gibi belirli etkinlikler için kullandığınız özel kıyafetleriniz veya eşyalarınız var mı?

2. Bir tür olayla ilişkilendirilen bir dizi eşyaya veya belirli yerlere sahip olmak, herkesin birlikte hissettiği bir olay duygusu yaratmaya yardımcı olur. Özel kıyafetler giydiğiniz veya belirli aktiviteler yaptığınız – doğu günü partileri gibi – bazı özel etkinlikleri anlatın.

3. Duvardaki çerçeve bir dikdörtgendir ama yerdeki halı bir dikdörtgen değildir. Bir oval, bir yönde gerilmiş yani uzatılmış ya da bastırılmış dairedir. Sizce bu halı mükemmel bir daire mi yoksa bir oval mi?

“Bir zamanlar gökkuşakğı büyüü bir nehirdi. Mbadede’nin yeşil ormanlarının içinde saklıydı. İyileştirici gücü olduğu için korunurdu.

Hasta olduysanız, onun suyunu içerdiniz. Gökkuşakğı paylaşmaktan her zaman mutlu olurdu. Ama kötü davranan insanları sevmezdi.”

1. Bu hikâye gökkuşakğı nehrinden sanki o hissedebiliyormuş ve düşünebiliyormuş gibi bahsediyor. Sizce dünyamızdaki insan veya hayvan olmayan canlıların da duygu ve düşünceleri var mıdır?
2. Bu hikâye nehrin kötü davranan insanları sevmediğinden bahsediyor. Buna ‘önceden haber verme’ denir. Bu, bize, hikâyede böyle bir kişinin ortaya çıkacağını söyler.
3. Sizce kötü davranan bir insan bir nehri üzme için ne yapabilir?

“Nehrin büyüsü sayesinde, nehrin kıyıları boyunca dondurmalar vardı! Suyu içmeye gelen herkes, özellikle de çocuklar, dondurmanın tadını çıkarırdı.

Nehirden gelen dondurma kırmızı, turuncu, sarı, yeşil, mavi, mor ve çivit rengindeydi.”

1. Bu renk listesinin ‘KuTuSu YaMaÇ Mı?’ kısaltmasındaki gökkuşağı renkleri listesinden farkı nedir?

2. Resimdeki insanlar üzerlerine dondurma döküyorlar. Yemek yerken düzenli ve tertipli olmayı mı seversiniz yoksa yüzünüze gözünüze bulaştırmaktan mı hoşlanırsınız?

3. Nehir kıyısında renklerin birbirine karıştığını görmek çok eğlenceli! Sarı ve maviyi karıştırdığınızda yeşil elde edersiniz. Diğer renkleri karıştırdığınızda ne olur?

“Bir gün, Mbom adında yaramaz, yaşlı bir kadın öte diyarlardan çıkageldi. Oraya vardığında, bir muhafızla karşılaştı. Muhafız onu tanı mıyordu ve adamın içinde garip bir his vardı. Ama hislerine kulak asmadı.

Kadına ormanın yolunu gösterip, ona nehre saygı göstermesini söyledi. Mbom kabul edip nehre gitti.”

1. Bazen hissedebildiğimiz ama tam olarak anlayamadığımız şeyler hakkında bazı duygular yani sezgiler hissederiz. Bu hisleri dinlemeyi ve anlamlandırmayı öğrenmek, yaşam boyu öğrenilen büyük bir beceridir.

2. Siz de size doğru gelmeyen bir insan gördünüz mü? Peki, korktuğunuz ama nedenini bilmediğiniz bir durumda kaldınız mı hiç? Bu hislere sahip olduğunuzda onları dinleyin ve anlamaya çalışın.

3. Arkalarında büyük bir orman var. Kaç tane ağaç sayabilirsiniz?

“Kadın bir yudum aldı ve iyileşti.
Ardından, izlenmediğinden emin olmak
için etrafına bakındı.

Mbom, sonra, bir taş alıp suya attı.
Taşın yükselişini ve bir dalgalanmaya
dönüşmesini izledi. Memnun olmuş bir
hâlde bu sefer bir çubuk aldı. Onu da
nehre attı. Aynı şey oldu.”

1. Görünüşe göre Mbom'un bedeni
iyileşmişti ama kalbi hâlâ hastaydı.
Sizce muhafızın onun hakkında
hissettiği şey bu muydu?

2. Sizce nehir kadının kalbini neden
iyileştiremedi?

3. İyileştiği için çok sevineceğini
düşünebilirsiniz ama kadın mutlu
görünmüyor. Sizce o taşı ve çubuğu
neden nehre attı?

“Mbom hemen suya atladı! Sonsuz yaşama kavuşmayı umuyordu. Nehre atlar atlamaz nehir yükseldi. Bir daha asla Mbadede'ye dönmek üzere ta arşa yükseldi. Fakat gökkuşağı bazen tekrar bir nehir gibi hissetmek için yağmurun ardından çıkagelir.

Ve hikâyem burada biter!” dedi anneleri.

1. Sizce bir insanın sonsuza dek yaşaması mümkün müdür? Sizce evren sonsuza dek var olacak mıdır?

2. Bencil ya da düşüncesiz bir kişi herkesin durumunu mahvedebilir. İyi bir şey yapmak için birçok insanın emeği gerekirken, sizce neden birkaç kişinin o iyi şeyleri mahvetmesi bu kadar kolaydır?

3. Hiç arkadaşlarınızla birlikte olduğunuz ve bir kişinin diğer herkesin güzel zamanını mahvettiği bir anınız oldu mu?

“Söyleyin bakalım, güzellerim, bu hikâyeyi neden bu kadar çok seviyorsunuz?” diye sordu anneleri. “Sık sık bu hikâyeyi anlatmamı istiyorsunuz.”

“Bu hikâyeyi seviyorum çünkü bana hislerime dikkat etmem gerektiğini hatırlatıyor,” dedi Udoo gülümseyerek. “Gökkuşağının renklerini hatırlamama yardımcı oluyor,” diye ekledi Erdoo.

1. Artık gökkuşağının renklerini hatırlıyor musunuz?

2. Bu resimdeki pek çok şey çiftler hâlinde. Bakalım kaç adet çift bulabileceksiniz.

3. Sandalyeleri ve insanları birleştirirseniz, toplam kaç bacak olur? Bunu bulmak için bacakları ikişerli ikişerli mi saydınız?

Eryum şansını zorlamaya çalıştı, “Bunu seviyorum çünkü bana dondurmayı hatırlatıyor! Şimdi biraz dondurma alabilir miyim, lütfen?”

“Hım. Şimdi hava soğuk, dondurmayı yarın yiyelim. Olur mu?” der anneleri. Sonra, “Size bir dahaki sefere gökkuşağının sonunun hikâyesini anlatacağım,” diye ekler.

1. Dondurma sever misiniz? Eğer yiyebilseydiniz, her zaman dondurma yer miydiniz?
2. Ya sizin en sevdiğiniz yiyecek nedir? Seçiminiz farklı zamanlarda farklı mıdır – örneğin, sıcak olduğunda bir favori yiyeceğiniz ve soğuk olduğunda başka bir favori yiyeceğiniz mi var?
3. Bazı insanlar gökkuşağının sonunda hazine olduğunu söylerler. Bu annenin gökkuşağının sonundaki hazine hakkında anlatabileceği bir hikâye uydurun.

Magical rainbow river

Author -- Mimi Werna

Translation -- Mimi Werna

Illustration -- Edwin Irabor

Language -- English

Level -- Longer paragraphs

© African Storybook Initiative 2018

Creative Commons: Attribution 4.0

Source www.africanstorybook.org